

No: 2017/73**Tarih: 09.12.2017****Konu:** 299 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği, Resmî Gazete`de yayımlanmıştır.

Özet: 06/12/2017 tarihli ve 30262 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 299 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde; 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarındaki ücretlerde 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinde yazılı tarife nedeniyle net ücretlerin 1.404,06 TL'nin altına düşmesi sonucu sadece 1.404,06 TL ile bunun altına düşen tutar arasındaki farkın ilave asgari geçim indirimi yoluyla telafisine yönelik açıklamalar yapılmıştır.

1. Yasal Düzenlemeler

2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarındaki ücretlerde 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinde yazılı tarife nedeniyle net ücretlerin 1.404,06 TL'nin altına düşmesi sonucu sadece 1.404,06 TL ile bunun altına düşen tutar arasındaki farkın ilave asgari geçim indirimi yoluyla telafisine yönelik olarak 5/12/2017 tarihli ve 30261 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 28/11/2017 tarihli ve 7061 sayılı Kanunla 193 sayılı Kanuna eklenen geçici 87 nci maddenin uygulamasına ilişkin açıklamaların yapılmasıdır.

MADDE 2 – (1) 7061 sayılı Kanunla 193 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 87 nci madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 87 – 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ilişkin net ücretleri bu Kanunun 103 üncü maddesinde yazılı tarife nedeniyle 32 nci maddedeki esaslara göre sadece kendisi için asgari geçim indirimi hesaplanan asgari ücretlilere 2017 yılı Ocak ayına ilişkin ödenen net ücretin altında kalanlara, bu tutar ile 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ilişkin olarak aylık hesaplanan net ücreti arasındaki fark tutar, ücretlinin asgari geçim indirimine ayrıca ilave edilir. Bu fıkra da geçen net ücret, yasal kesintiler sonrası ücret tutarına asgari geçim indiriminin ilavesi sonucu oluşan ücreti ifade eder.

Bu Kanunun bu maddeye aykırı olan hükümleri 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık ayları için uygulanmaz.

Bu maddenin yayımlandığı tarih itibarıyla birinci fıkra da yer alan dönemlere ilişkin olarak verilmiş olan muhtasar beyannamelerde beyan edilen ve birinci fıkra hükmü kapsamında ilave asgari geçim indirimi uygulanamaması nedeniyle çalışanlarca fazla ödenen vergiler, bunlara iade edilmek üzere, vergi sorumlularınca bu maddenin yayımı tarihinden sonra verilecek muhtasar beyannameler üzerinde hesaplanan vergiden mahsup edilmek suretiyle reddolunur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile mahsup şeklini ve dönemini belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

Gelir Vergisi Kanunu`nun 32 nci maddesi aşağıdaki gibidir:

“Asgari geçim indirimi

Madde 32 – Ücretin gerçek usûlde vergilendirilmesinde asgarî geçim indirimi uygulanır.

Asgarî geçim indirimi; ücretin elde edildiği takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgarî ücretin yıllık brüt tutarının; mükellefin kendisi için % 50'si, çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi için % 10'u, çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere; ilk iki çocuk için % 7,5, üçüncü çocuk için % 10, diğer çocuklar için % 5'idir. Gelirin kısmî döneme ait olması halinde, ay kesirleri tam ay sayılmak suretiyle bu süreye isabet eden indirim tutarları esas alınır. Asgarî geçim indirimi, bu fıkraya göre belirlenen tutar ile 103 üncü maddedeki gelir vergisi tarifesinin birinci gelir dilimine uygulanan oranın çarpılmasıyla bulunan tutarın, hesaplanan vergiden mahsup edilmesi suretiyle uygulanır. Mahsup edilecek kısmın fazla olması halinde iade yapılmaz.

İndirimin uygulamasında "çocuk" tabiri, mükellefle birlikte oturan veya mükellef tarafından bakılan (nafaka verilenler, evlat edinilenler ile ana veya babasını kaybetmiş torunlardan mükellefle birlikte oturanlar dâhil) 18 yaşını veya tahsilde olup 25 yaşını doldurmamış çocukları, "eş" tabiri ise, aralarında yasal evlilik bağı bulunan kişileri ifade eder.

İndirim tutarının tespitinde mükellefin, gelirin elde edildiği tarihteki medenî hali ve aile durumu esas alınır. İndirim, yukarıdaki oranlara göre hesaplanan tutarları aşmamak kaydıyla, ücret geliri elde eden aile fertlerinden her biri için ayrı ayrı, çocuklar için eşlerden yalnızca birisinin gelirin ekinine uygulanır. Boşananlar için indirim tutarının hesabında, nafakasını sağladıkları çocuk sayısı dikkate alınır.

Ücretlerin vergilendirilmesinde asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra, varsa teşvik amaçlı diğer indirim ve istisnalar dikkate alınır.

Bakanlar Kurulu, indirim konusu yapılacak toplam tutarın asgarî ücretin yıllık brüt tutarını aşmaması şartıyla ikinci fıkrada belirtilen asgarî geçim indirimi oranlarını artırmaya veya kanunî oranına kadar indirmeye yetkilidir.

Asgarî geçim indiriminin uygulama dönemleri ve mahsup şekli ile diğer hususlara ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir."

4/12/2007 tarihli ve 26720 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 265)'nde asgari geçim indirimi uygulamasına ilişkin usul ve esaslar açıklanmıştır.

2. Uygulama Esasları

2.1.Uygulamadan Faydalanacaklar

2017 yılının Ocak ayından itibaren bekâr ve çocuksuz olan asgari ücretlilere 1.404,06 TL net ücret ödenmeye başlanmıştır.

2017 yılında asgari ücret tutarında yapılan artış nedeniyle 1.777,50 TL brüt asgari ücret geliri elde edenler ile 1.889,84 TL'ye kadar brüt ücret geliri olan hizmet erbabının da elde ettiği ücret gelirleri üzerinden ödemesi gereken gelir vergisi, 2017 yılının Eylül ayından itibaren 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde yer alan vergi tarifesinin ikinci dilimi de dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Bu nedenle, söz konusu ücretlilerden bir kısmının eline geçen net ücret tutarı Eylül 2017 ayından itibaren 1.404,06 TL'nin altına düşmektedir.

7061 sayılı Kanunla 193 sayılı Kanuna eklenen geçici 87 nci maddede düzenlenen ilave asgari geçim indirimi uygulamasından, 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ilişkin net ücretleri 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde yazılı tarife nedeniyle 1.404,06 TL'nin altına düşen hizmet erbabı yararlanacaktır.

Gelir vergisi tarifesi nedeniyle ücretlerinde düşüş olsa dahi net ücretleri 1.404,06 TL'nin altına düşmeyenler bu uygulamadan yararlanamayacaklardır.

Hizmet erbabının, ücret aldığı dönemde işe başlaması veya işten ayrılması, ücretsiz izin ve benzeri nedenlerle net ücretinin 1.404,06 TL'nin altına düşmesi durumunda ilave asgari geçim indirimi uygulanmayacaktır.

299 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğin uygulamasında net ücret, yasal kesintiler sonrası ücret tutarına asgari geçim indiriminin ilavesi sonucu oluşan ücreti ifade etmektedir.

2.2. Uygulama Esasları

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunun 103 üncü maddesinde yazılı tarife nedeniyle 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ilişkin net ücretleri 1.404,06 TL'nin altına düşen hizmet erbabının ücretleri ilave asgari geçim indirimi ile 1.404,06 TL'ye tamamlanacaktır.

193 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde yer alan esaslara göre sadece kendisi için asgari geçim indirimi hesaplanan asgari ücretlilere 2017 yılı Ocak ayına ilişkin ödenen net ücret 1.404,06 TL'dir. Ödenen 1.404,06 TL ile 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ilişkin olarak aylık hesaplanan net ücret arasındaki fark tutar, Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 265)'nde belirtilen esaslara göre düzenlenen "Asgari Geçim İndirimi Bordrosu"nda hesaplanan asgari geçim indirimine ayrıca ilave edilecektir.

Asgari geçim indirimi bordrosunda yer alan ilave tutar dahil toplam asgari geçim indirimi tutarı, ücret ödemesinin yapıldığı döneme ilişkin ücret bordrosunun "Asgari Geçim İndirimi" satırına aktarılacaktır.

İkinci fıkrada belirtilen esaslara göre, 2017 yılı Eylül ve Ekim ayları için hesaplanan ve ilave asgari geçim indiriminden faydalanılmamış olan fark tutarlar, ücretlinin Kasım ayına ait Asgari Geçim İndirimi Bordrosunda yer alan asgari geçim indirimine eklenmek suretiyle mahsup edilecektir. Bu suretle mahsup edilemeyen bir tutarın kalması halinde kalan bu tutar, daha sonraki aylarda verilecek muhtasar beyannameler üzerinde yukarıda açıklanan esaslar çerçevesinde mahsup edilecek olup söz konusu dönemlere ait muhtasar beyannameler için bu nedenle düzeltme yapılmayacaktır.

İlave asgari geçim indirimi tutarının mahsup işleminin yapılabilmesi için, söz konusu tutarların ücretlilere ödenmiş olması gerekmektedir.

Asgari geçim indiriminin toplamı, ücretlinin o aydaki ücretinden kesilen gelir vergisinden fazla olamayacaktır.

Asgari geçim indiriminin hesaplanması ve uygulanmasına ilişkin olarak bu Tebliğde yer almayan hususlar hakkında Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 265)'nde yer alan açıklamalar dikkate alınacaktır.

ÖRNEK 1: Bekâr ve çocuksuz olan hizmet erbabı Bay (A)'nın 2017 yılı Ocak ayında asgari geçim indirimi dâhil net ücreti 1.404,06 TL'dir.

193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde yer alan vergi tarifesi nedeniyle Bay (A)'nın, 2017 yılı Eylül ayı net ücreti 1.374,17 TL'ye, Ekim, Kasım ve Aralık ayları net ücreti ise 1.328,52 TL'ye düşmektedir.

Bay (A)'nın işvereni (T) A.Ş. 2017 yılı Eylül ve Ekim aylarına ilişkin muhtasar beyannamelerini kanuni süresinde vermiştir. Dolayısıyla Bay (A) için Eylül ve Ekim aylarında ilave asgari geçim indirimi uygulanamamıştır.

Bu durumda, işveren (T) A.Ş. Bay (A)'nın; Eylül ayı için hesaplanan 29,89 TL, Ekim ayı için hesaplanan 75,54 TL ilave asgari geçim indirimi tutarı toplamı olan (29,89+75,54=) 105,43 TL'yi, 2017 yılı Kasım ayındaki (75,54 TL) ilave asgari geçim indirimi ile birlikte, Kasım ayı için 2017 yılı

Aralık ayında vereceği muhtasar beyanname üzerinde mahsup edecektir.

Buna göre, Bay (A)'nın ilave asgari geçim indirimi tutarları dâhil, Kasım ayında yararlanacağı asgari geçim indirimi tutarı toplamı (Eylül ayı için 29,89 TL, Ekim ayı için 75,54 TL, Kasım ayı için 75,54 TL ilave asgari geçim indirimi ile Kasım ayı için normal asgari geçim indirimi 133,31 TL) 314,28 TL dir. Ancak, bu dönemde Bay (A) için hesaplanan gelir vergisi 302,17 TL olduğundan, asgari geçim indirimi tutarı da ödenmesi gereken vergiden fazla olamayacağından, bu hizmet erbabına asgari geçim indirimi olarak ödenecek tutar en fazla 302,17 TL olacaktır. Bay (A) adına 2017 yılı Kasım ayı için hesaplanan vergi tutarının yetersizliği nedeniyle yararlanılamayan (314,28-302,17=) 12,11 TL asgari geçim indirimi ise daha sonraki dönem için verilecek muhtasar beyannameye mahsup edilecektir.

Böylece, örneğimizdeki hizmet erbabının, 2017 yılı Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında vergi tarifesinin ikinci dilimine girmesinden kaynaklanan kaybı, ilave asgari geçim indirimi yoluyla telafi edilecek ve kendisine söz konusu aylar için 1.404,06 TL ödenecektir.

ÖRNEK 2: Evli, eşi ücretli olarak çalışan çocuksuz Bayan (C), 1.860 TL brüt ücret almaktadır. Bayan (C)'nin 2017 yılı Ocak ayında asgari geçim indirimi dâhil net ücreti 1.463,04 TL'dir. 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde yer alan vergi tarifesi nedeniyle Eylül ayı net ücreti 1.401,59 TL'ye, Ekim ayı net ücreti ise 1.383,99 TL'ye düştüğünden Eylül ayı için (1.404,06-1.401,59=) 2,47 TL, Ekim ayı için de (1.404,06 -1.383,99=) 20,07 TL'lik fark ücretlinin asgari geçim indirimine ilave edilecek, böylelikle Bayan (C)'nin 2017 yılı Eylül ve Ekim ayları net ücreti 1.404,06 TL'nin altına düşmeyecektir. Ayrıca, bu hizmet erbabına Kasım ve Aralık aylarında da ilave asgari geçim indirimi ödenecektir.

ÖRNEK 3: Bay (D) asgari ücretle çalışmaktadır. Bay (D) evli ve 3 çocuklu olup eşi çalışmamaktadır.

Bay (D)'nin 2017 yılı Ocak ayında asgari geçim indirimi dâhil net ücreti 1.497,38 TL'dir. 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde yer alan vergi tarifesi nedeniyle, Bay (D)'nin Eylül ayı net ücreti 1.467,49 TL'ye Ekim, Kasım ve Aralık ayları net ücreti ise 1.421,84 TL'ye düşmektedir.

Bay (D)'nin, Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık ayları net ücreti 1.404,06 TL'nin altına düşmediğinden, Bay (D) ilave asgari geçim indiriminden yararlanamayacak ve kendisine Eylül ayı için net 1.467,49 TL, Ekim, Kasım ve Aralık ayları için net 1.421,84 TL ödenecektir.

3. Yürürlük

299 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği, 1/9/2017 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmektedir.

Saygılarımızla.

ERK Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik

Hizmetleri Ltd. Şti.

Mehmet ERKAN

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ayrıntılı açıklamalar için bu sirkülerde yer alan ilgili mevzuata veya görüş için ERK YMM'ye başvurulmasında yarar bulunmaktadır.